

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

KAP - KAÇAK VE DİĞER MUTFAK TAKIMLARI İLE İLGİLİ LÜGATÇE

ŞÜKRE (İs.), Bakır tas, kâse (Malatya).

ŞÜRGÜK (İs.), Bulaşık kap (Erzincan).

SÜZEĞEN (S.), 1. Sık sık içiyen adam (Erzurum) 2. (İs.) Yoğurt süzen taş dibek (Kayseri) 3. Hileci; kurnaz (Hortu Ereğli-Konya).

ŞAPSA (İs.), Ağaçtan oyulmuş maşrapa (Kurkuteli Antalya; Ankara [Rrr Kıbrıslıdan]) (Bak: Şapşak, 2).

ŞAPŞAK (İs.), 1. Ağaçtan oyularak muhtelif şekillerde yapılan saplı veya sapsız su kabı, maşrapa (Edirne; Eskişehir; Konya; Kayseri; Balıkesir; Çanakkale; Sinop; Ordu; Zonguldak; Yozgat; Urfa; Trabzon; Tekirdağ; Sivas; Seyhan; Samsun; İsparta; Muğla; Maraş; Malatya; Kütahya;; Kocaeli; Ankara; Kırşehir; Giresun; Gaziantep; Elâzığ; Çorum; Bursa; Burdur; Bolu; Bilecik; Amasya; Afyon illeri) 2. Bakır, teneke, çini, çinko, gibi maddelerden yapılan su kabı, maşrapa (Kilis, Gaziantep; Ankara) 3. Büyük kaşık (Kayseri) (Bak: Çömçe, 3) 4. Havan eli (Büyükaşar Ankara) 5. Fıçı, varil (Balaç Samsun) 6. Huni (Çatalağıl Karacabey-Bursa Muh.) 7. Değirmencilerin hak ölçeği (Terme Samsun).

ŞAPŞAL (İs.), 1. Pekmez koymağa yarar ağaçtan yapılmış büyük kova (Samsun) (Bak: Külek) 2. Ağzı dar, altı geniş küçük fıçı (Çorum; Merzifon Amasya; Sivas; Beyşehir Konya; Erbaa, Niksar Tokat; Horzum Burdur).

ŞAPŞALAK (İs.), 1. Su içmeğe yarar, çam ağacından oyulmak suretiyle yapılan kap (Kastamonu) 2. (S.)

Beceriksiz, uyuşuk, dökük saçık, kıyafetsiz (Denizli; Konya; Bolu; Zonguldak; Samsun; Kayseri illeri).

ŞAPŞAP (İs.), 1. Topraktan yapılmış su kupası (Niğde; Kırklareli; İzmir; Giresun illeri) (Bak: Şapşak) 2. Küçük testi (İzmir) 3- (S.) Hafifmeşrep (Afyon; Kırşehir) 4. Su bardağı (Balçova İzmir).

ŞAPŞIRAK (İs.), Su tası (Denizli).

ŞAPŞUPA (İs.), Teneke maşrapa (Denizli).

ŞEBİT PİŞİRME: Şebit (Çorum, İzmit, Sinop, Kırşehir, Konya, Bolu), Büyükçe ve değirmi yufka ekmeği. (L. 60). Bunu Çikhasan-Çorum'da pişiren kadınlar.

ŞERGİT (Erkilet-Kayseri), İçi sırlı ve kulplu çömlek, büyük çorba kabı. (S. D.).

ŞİNAVAT (Ünye-Ordu, Çarşamba, Çorum, Tokat), Pekmez yapılırken içinde üzüm ıslatılan büyük tekne (S. D.).

ŞİNAVAT (Merzifon-Amasya, Zile-Tokat (S. D.).

ŞİRANA (Develi - Kayseri, Zile - Tokat) Üzüm çiğnenen yer, şiralık. Şirahane.

ŞİRKANA (Ankara). (S. D.).

ŞİLENE (Çorum), Şirahane denilen taş tekne. (S. D.).

ŞİNGA (Bilecik), Maşrapa (S. D.).

TÜRKİYE HALKININ MADDİ KÜLTÜRÜNE DAİR ARAŞTIRMALAR

ŞİBŞİBİ (Boyabat-Sinop), Yufka ekmeği yağlamakta kullanılan ucu bezli çubuk. (S. D.).

ŞİFA TASI (İstanbul), içinde dua yazılı madeni kap. Ortası göbekli. (L.).

ŞİRA TAVASI (Edirne), Bakırdan iki kulplu karavana biçiminde, içinde pekmez şırası kaynatılan kap. (L.).

ŞİŞ (Erzurum, Kayseri), Tandırı çevime-ğe yarıyan ucu eğri demir çubuk. (S. D.).

TAAR (Şebinkarahisar - Giresun), Küçük tandır. Toprak mangal (Bandırma).

SU KÜPÜ (Sivas (S. D.). (Bak: Tağar).

TABAK (Bitlis), Hamur teknesi. (S. D. rzQ7).

TABANSIRA (İs.), Lenger denilen büyük bakır sahan (Kandıra "Kocaeli") (Bak: Taba-sıra).

TABASIRA (İs.), Karavana, leyen, (İzmit Kocaeli) (Bak: Tabansıra).

TABIN (Seyhan, Muhacir), Küçük muhacir fırını. (S. D.).

TAFANA (Ereğli-Konya, Kırşehir), Mutfak, Tabhane. Tandırın bulunduğu oda.

TAFRAN (Köşker - Kırşehir), Deri veya toprak yayık. Turfan. (S. D.).

TAĞAN (Muğla), Tava. (S. D.).

TAĞAR, Evlerde ısınma tandırı. (Bayburt-Gümüşane), Topraktan yapılmış büyük kavanoz, sapsız çömlek (Sungurlu; Tosya; Pertek Elâzığ) Toprak mangal (Van, Ahlat, Bitlis, Bayburt - Gümüşane) Ağzı geniş su küpü (Samsun) (S. D.).

TAHAR, Toprak mangal (Hisar çık-Kayse-ri) (S. D.).

TAĞIR (Havza-Samsun), Su yalağı (S. D.).

TAHTA, Muhtelif aygıtların adlarına girer. Kıyma tahtası, hamur tahtası, ekmek tahtası, sofrta tahtası, bazlama tahtası, (L. 5, 66. 67). Karşılaştı: Yastağaç, senit.

TAHTA BAŞI (Muğla, İsparta), Raf, sergen. (S. D.).

TAKANA (Kelgin - Kayseri, Taşpınar -Ankara), Mutfak. (S. D.).

TAKATUKA (Kışla-Samsun, Antalya, Giindoğ-du-Rize, Tire-İzmir, Edirne Muh.). Havan, döveç. (S. D.).

TAKTAKA, Topraktan yapılan yuvarlak yayık. (S. D. 1304).

TAKTAKU (İs), Sürahi: Aldığım cam taktaku kırıldı (Kepen Söğüt-Bilecik).

TAKTUKA (Kastamonu), Oklava. (S. D. rjos)-

TALAVART (Marmaris-Muğla), Bal kabağından yapılan su kabı (S. D.),

TALVOR (Amasya), Su kovası (S. D.).

TAMGALIK (Bolu), Küçük ibrik (S. D.).

TANDIR (Kultepe-Kayseri), Yere gömülü ekmek ve yemek pişirmeğe yarıyan iptidai bir nevi ocak veya fırın.

Ekmek tandırı (L.). Parçaları: esas tandır, duvak adı verilen kapak, kuvle deliği adı verilen hava alacak menfez. Hecirget, tandır üstüne konan çapraz demir. Tandır çulu, tandırın içinde yemek varken üstüne örtülen çul. (A. D. 367). Tandır demiri (Kırşehir) Hecirget (Niğde, Ürgüp) Hecirdek (Ahlat tandırın üstüne yemekleri bırakmak için uzatılan haçvari demir. (A. D. 164). Tandır ekmeği (Güney Anadolu) tandırın kenarlarına yapıştırılarak pişirilen ekmek. (A. D. 367). Tandır eşiği (Niğde) taştan tandır kapağı (A. D. 367). Tandırlama kebabı (Güney Anadolu) tandırda pişirilen kebab. (A. D. 367).

TASBAR (İs.), Çömlek (Erzincan). (Bak: T asık).

TATA(Bilecik, Muhacir), Güveç. (S. D.).

TATLIK (Genezin-Avanos - Kırşehir) Bal-çova-Izmir, Niğde, Ürgüp, Develi-Kayseri), Tandır yorganı. (S. D.).

TAVA, içinde yağ kızartarak bir şey pişirmeye veya kavurmaya mahsus kulplu, kulpsuz madeni kap, Tava (İstanbul), leblebiyi kızartmaya mahsus kazan biçiminde dişeli kap. (A. D. 371). Çeşitleri: Yumurta tavası, yağ tavası, süt tavası, şıra tavası, mücver tavası, kahve tavası, balık tavası. (L. 8s, 108). Hatırlayınız: Tava böreği, tava çöreği (A. D. 371).

TAVA (Ereğli - Konya, Kütahya), Ateş küreği, leğen (Bartın) (S. D.).

TASIK, Büyük çömlek (Ahlat Bitlis).

TEBAN, Süt kabı.

TEÇT (İs.), Büyük leyen (Tarsus İçel) (Bak: Teç, 2).

TEKLEME (İs.), 1. Kerestelik ağaç (Ünye Ordu) 2. (Zf.) Biraz: Ben utu teklemeye bilirim (Ereğli Konya) 3. Küçük tekne (Tokat).

TEKÜLLÜK (İs.), Topraktan yapılmış kulpsuz küçük yoğurt çömleği (Çarşamba Samsun).

TEKELÜK (İs.), Çömlek (Çarşamba Samsun).

TELVE ÇANAĞI, Kahve filcanları yıkanan kap (Ankara).

TENCERE, Kazan (Amasya).

TENDİL (İs.), Tencere (Boyabat Sinop).

TEPBE (Trabzon), Güğüm. (S. D.).

TEPECEK (Tire-Izmir), Üzüm ezmiye yarar, tekne biçiminde taş veya ağaç aygıt. (S. D.).

TEPSİ (Kastamonu), Ağaçtan oyulan ve içinde yemek yenen yassı, değirmi tabla. (L. 70).

TEPSİ ÇUBUĞU (Yazılıköy-Emirdağ-Afyon), Sofra bezi. (S. D. i342)-

TEPUÇ (İzmir), Sahan (S. D.) Tepuşlu (Dişli-Bolvadin-Afyon), Bakır sahan. (S. D.).

TEPUR (S.), Hububatı ayıklamak için kullanılan az kenarlı ağaç tepsisi (Bülbül 'Şebinkarahisar - Giresun). (Bak: Evsecek).

TEPÜR (İs.), Buğday ve sair buhubatın taşlarını ayıklamağa mahsus yayvan ve kenarlı az yüksek tepsisi biçiminde bir aygıt (Sivas; Zencidere "Kayseri; Çakır köyü, Şebinkarahisar Giresun; Malatya; Erzincan; Gümüşane) (Bak: Tepur).

TEPUŞLU (İs.), Bakır sahan (Dişli Bolvadin - Afyon).

TEPÜÇ (İs.), Yumurta koymaya mahsus küçük sepet (Alucra, Şebinkarahisar "Giresun).

TERBUŞ (İs.), Sahan kapağı (Erzurum).

TERBUŞLU (İs.), Kapaklı sahan: Bizim terbuşluda yemek var (Amasya).

TERKE (İs.), Heybe (Bursa) 2. Hububat: Bugün terke satacağım (İçdedeler Taraklı - Kocaeli). (Bak: Tereke, 3) 3. Tekme (İst. Muh.).

TERLEMBEÇ (İs.), Kavrulmuş kahvenin terlemesine yarıyan kap (Tavas ve köyleri "Denizli").

TERSEN (Rize), Hamur teknesi. (S. D.).

TERVECE (İs.), Bakır tava (Kayıköyü).

TEST (İs.), Büyük leyen (Sinop; Seyhan) (Bak: Teş, 1).

TESTİ, Çift kulplu testi, porselen testi, Çanak kale testisi. (L.).

TEŞKİN (Divriği-Sivas), Çamaşır leyni. (S. D.) Teşti (Erzurum) Aynı mânada.

TEŞ (İs.), 1. Büyük çamaşır leyni (Diyarbakır; Bayramiç Çanak kale; Ceyhan Seyhan; Bolvadin Afyon; Kolutaş; Saiteli, Camili Konya; Kırkağaç Manisa; Şahmu-ratlı Sorgun-Yozgat; Çorum; Beyobası Ankara).

TEŞTİ (İs.), Çamaşır leyni (Erzurum; Beyşehir Yukarımaden "Artvin - Çoruh) (Bak: Teşincik, teşin, teş).

TEŞNES (İs.), Leğen (Giresun).

TEYNEK (S.), 1. Hoppa (Ünye Ordu) 2. Çamaşır teknesi (Çatalca İst.).

TEYNEL (İs.), Sepet (Tekirdağ köyleri), seri).

TİĞAN (İs.), 1. Tava (Denizli Muh.) 2. Deniz kenarı: Denizin tığanı derindir (Kumburgaz Çatalca-İst. Muh.).

TİĞAN (İs.), Yağ tavası (Konya).

TİKRİ (Akpmar-Ordu), Küçük çamaşır teknesi (S. D.).

TİKİ (Asmasız köyü-Niğde), Yağ çıkarılan aygıt» yayık. Küçük tencere (Vezirköprü) (S. D.).

TIKIR, POTUŞ, Ağaçtan su taşımaya mahsus emzikli kap. (Taşköprü, Kastamonu).

TIKTİK (Balıkesir, İzmir, Muh.). Küçük testi. (S. D. 1355)-

TINÇ (Ravlı - Çubuk - Ankara) Büyük süt tavası. (S. D.).

TINGİRLAR (Üla - Muğla), Dört kulplu testi. (S. D.) Timgirlik. Aynı mânada. (S. D.).

TINIK (Panik-Zara-Sivas), İçine ayran konan tulum. (S. D.).

TİLİZ (Kastamonu), Çuval. (S. D.).

TİMİŞKA (S.), Fırın tepsisi (Ankara).

TİNGİR (Niksar-Tokat), Küçük bakır kap. (S. D.).

TİRKİ (İs.), 1. Enlemesine kesilen ağaç gövdesinden yapılmış hamur teknesi veya leyen (Şebinkarahisar; Cebelibereket; Osmaniye Seyhan; Torbalı; Kemalpaşa, Tire İzmir; Başyazı Anamur; Mersin İçel; Balıkesir; Şerefler; Dörtöl Hatay; Korucu Balıkesir; İst.; Görele, Alucra Giresun; Çapak Torbalı; Çandarlı Bergama; İzmir; Sandıklı Afyon; Yozgat; Durasılı, Yağbastı Kula-Manisa; Subaşı

2. Ağaçtan yapılmış kap, karavana, tencere (Yanpar 2 Mut-İcel; Niğde; 2 Şaphane" 2 Gediz-Kütahya) 3. Ekmek konulan kap (Adana) 4. Ağaç havan (Gördes, Demirci "Manisa; Marmaris "Muğla; Saraycık "Kütahya) (Bak: Döveç) 5. Ağaçtan yapılmış yağ kutusu (Erbaa 2 Tokat; Viranköy 2 Kütahya) 6. Bakırdan yapılmış çamaşır leğeni (Adana; Serik 2 Antalya"; Yozgat; Ma-raş; Niğde; İhsaniye 2 Geyve - Kocaeli") 7. Ağaçtan yapılmış büyük su kabı (Trabzon).

TİST (İs.), Helvacı tenceresi, kazanı (Gaziantep).

TİŞON (Balıkesir), Maşa. (S. D.).

TIYAN (Turhal-Tokat, Erciş-Van), Orta büyüklükte kazan. (S. D.) (Bak: Tiğan);

TILHI (İs.), Topraktan yapılmış iki kulplu bir emzikli ufak bir çeşit yayık (Amasya).

TIRKI, İçine ekmek ve öteberi konulan kap (Amasya).

TOMTU (İs.), 1. Bir kulplu küçük testi (Yıldız köyü 2 Balıkesir) 2. Et, pirinç veya bulgurla yapılmış su köftesi (Çukurhisar 2 Söğüt-Bilecik).

TONBAÇ (İs.), Emziksiz ve kulpsuz ufak su testisi (Halıkoy 2 Ödemiş-Izmir).

TOFRAN (İs.), İçinde ayran yapılan testi biçiminde bir kap, yayık (Yozgat) (Bak: Turfan).

TOKAÇ (Kırşehir, Urfa, Avanos, Giresun v. s.) Toku (Üçyüyük-Kütahya), Tokuç (Zile, Muğla). Islak çamaşırları döğmeye yarıyan ucu yassı, uzun saplı ağaç aygıt. (S. D.). Tokurcak (Kayapınar-Konya) Aynı mânada.

TOKANA (Kayseri), Tokanak (Sarıyer-İstanbul), Mutfak. (S. D.) Tokhane (Kayseri) Aynı mânada.

TOKAT (Karaman-Konya), Bakır su kabı. (S. D.) (Tokat'ta yapıldığı için.)

TOKTAKI (Borcak-Söğüt-Bilecik), Sürahi biçiminde kulpsuz küçük su testisi. (S. D.).

TOKU, (Bak: Tokaç).

TOLU (Samsun, Kastamonu, Bolu), Su kovası. (S. D.).

TOMTU (İs.), i. Bir kulplu küçük testi (Yıldız köyü 2 Balıkesir) 2. Et, pirinç veya bulgurla yapılmış su köftesi (Çukurhisar 2 Söğüt-Bilecik)

TOPAÇ (İs.), 1. İbrik (Tokat) 2. Küçük sebze küfesi (Gebze "Kocaeli; Paşabahçe 2 Beykoz-İstanbul") 3. Et, bulgur ve soğanı bir arada karıştırıp taş sokuda dövdükten sonra ateşte pişirilen bir türlü yemek (Büyükağaç Bâlâ-Ankara).

TOPAN (Bursa, Ermenek-Konya), İçinde hamur yoğurulan veya çamaşır yıkanan tahta tekne. (S. D. 1341).

TOPÇA (Reşadiye, Akçaköy - Kayseri), Çömlek. (S. D.).

TOPTU (İs.), Testi (Yenice 2 Çağış - Balıkesir).

TOY (Kemaliye - Malatya), Çuval. (S. D.).

TUAN (İs.), Tava (Sinancı köyü 2 İzmir). TUFRAN (İs.), Küp biçiminde olan yayık (Şabanözü, Üçem 2 Bâlâ, D astarlı, Pazar, Güdül, Beypazarı, Kay aş, Ayaş 2 Ankara; Kayseri; Kayapınar 2 Bozkır; Seydişehir 2 Konya"; Mucur 2 Kırşehir") (Bak: Duğran, duran 1, hotun 2 turfan).

TUK (İs.), Kulplu küçük bakraç (Hemşin 2 Rize).

TULUK (İs.), 1 Yayık, testi, peynir küpü, yoğurt çömleği yerinde kullanılan tulum (Kilis 2 Gaziantep; Akçalıuşağı 2 Kozan - Seyhan"; Kırşehir; Yozgat; Alucra, Başağrı 2 Mesudiye 2 Şebinkarahisar 2 Giresun; Kayseri; Urfa; Bitlis; Beypazarı, Bükeler 2 Kızılcahamam - Ankara"; Bozkır "Konya; Karacaviran 2 Çerkeş Çankırı; Konya; Kemah 2 Erzincan \Muh.; Kemaliye 2 Malatya; Niksar 2 Tokat; Araköy 2 Şiran-Gümüşane; Urla-Izmir; Ahlat 2 Bitlis) (Bak: Mencik, 2).

TULUM (Hisarcık-Osmaneli-Bilecik), Ya yık. (S. D.).

TUMBANKI (İs.), Küçük bakır sini (Tekeler 2 Çine-Aydin).

TURFAN (İs.), Tulumdan veya tssti biçiminde topraktan yapılmış yayık (Kalecik köyleri, Kızılcahamam 2 Ankara; Yozgat; İst.; Örenköyü 2 Çerkeş; Maruf 2 Çankırı"; Bozkır, Konya) (Bak: Hotun, 2).

TURUK (İs.), Tulumdan yapılan yayık (Aydın) (Bak: Kovan 1, turfan).

TUSUYLUK (Veliköy-Rize), Asma kabağından yapılan tuz kabı. (S. D.).

TUTANKA (İs.), İbrik kulpu (Edirne \Muh.).

TUTACAK (Aalacahöyük; Niğde) Tutak, (Yozgat, Ankara), Tutkaç (Afyonkarahisar), Tutağaç (Kızılören, Ballık), Tutaç (Konurlar-İnegöl-Bursa, Dursunbey-Balıkesir, Uşak-Kütahya, Biga), Tencereyi ateşten alırken kullanılan bez. (L. iij). (Bak: Mesel. (S. D. 1055).

TUZ KABAĞI (Çivril), İçi oyulmuş asma kabağından kap. (L. 68).

TÜFE (Pütürge - Malatya), Topraktan yapılmış firenk ocağı. (S. D.).

TÜRÜK (Kangal - Sivas, Hekimhan - Malatya), Yünden veya keçi kılından yapılmış ufak azık torbası. (S. D.).

TÜTSÜ BARDAĞI (İs.), Arı kovanlarını tütsülemekte kullanılan ve içinde tezek yakılan ince uzun bir çeşit kap (Torbalı "İzmir).

UBUCA (İs.), Küçük tencere (Hisarköy 2 Sarayköy-Denizli).

UDVAN (Konya), İbrik (S. D.).

UĞRA TIRKISI (Göynük, Şebinkarahisar, Torbalı, Tire), Hamur teknesi. (L. 66).

USABA (İs.), Toprak çömlek (Niğde).

USGURA (İs.), Çorba tası (Trabzon).

USKURU (İs.), Maşrapa (Aydın köyleri).

UZLUK (Çanakkale), Topraktan yapılmış su maşrapası. (S. D.).

ÜÇAYAK (Maraş, Gaziantep, Muş, Urfa, Honaz-Denizli), Sacayağı. (S. D.).

ÜLLÜK (İs.), Testi emziği (Babbey 2 Ku-la-Manisa).

ÜLÜK (İs.), 1. Testi gibi şeylerin emziği (Morcalı 2 Karaman"; Konya; Çay 2 Bolvadin-Afyon; Eğridir; Isparta; Burdur; Çömlekçi 2 Bodrum-Muğla) 2. Çeşme musluğu (Çerkeş 2 Çankırı"; Seydişehir 2 Konya) 3. Boğaz: Çocuğun ülüğü ağrıyor (Dersindere (Salih-li-Manisa) (Bak: İmlik, ümük).

ÜRNÜK (İs.), Kulplu küçük çömlek (Şeyh-sadi 2 Amasya) (Bak: Serniç r, şergit).

ÜSGÜRE (İs.), Ağzı açık bakır tas (Van; Kavak 2 Kangal-Sivas).

ÜSKÜLE (Kula-Manisa), Saplı tas. (S. D. 1437)-

ÜSKÜRE (Kemah, Erzincan, Divriği, Havza, Samsun), Bakır çorba tası. (S. D.).

ÜSKÜF (Urfa), Büyük elek. (S. D. 1437)-

ÜSKÜRE (İs.), 1. Bakır çorba tası, kâsesi (Kemah, Erzincan; Divriği "Sivas; Havza, Samsun; Şebinkarahisar

?Giresun?, Elâzığ; Adana köyleri ?Seyhan?, Bursa; Urfa; Köse ?Kelkit-Gümüşane?, Çerkesköy ?Saray - Tekirdağ"; Muğla; Erzurum; Kümbet ?Seyitgazi-Es-kişehir?; Siverek; Diyarbakır"; İzmir civarı; Saka ?Kütahya?; Ahlat ?Bitlis?; Konya; Merzifon ?Amasya \Muh.Y.? ? 2. Sırlı toprak kâse (İzmir ili; Burdur; Akviran ?Konya") ? 3. Tencere (Paşaköyü ?İzmir İyürükler") ? 4. Tahta ağartmaya yarıyan marangoz rendesi (Tavas ?Denizli?) ? 5. Yassı tabak (Karaköy ?Manisa?) ? 6. Üzerine bezir çırası konulan toprak çanak (Genezin ?Avanos-Kırşehir?; Ala-çeli ?Ürgüp-Kayseri?).
 ÜSTÜN KULPLU (Konya), Tek kulplu toprak kova. (S. D.).
 ÜTEĞİ (Zile - Tokat), Üzerinde un elenen yün yaygı, kendürük. (S. D.).
 ÜYLEK (İs.), Bakır su kabı, helke (Bolu).
 ÜZLÜK (Gümle-Söğüt-Bilecik), Topraktan yapılmış kahve tavaşı. (S. D.).
 VAĞAN (İstanbul), İMuh.İ., İçinde sulu şeyler taşınan tahta kap, çoban küleği. ("S. D.).
 VAŞI (Genezin-Avanos, Çiçekdağı-Kırşe-hir, Ürgüp-Niğde), Leğen gibi kullanılan geniş ağızlı toprak çanak. (S. D.).
 YAĞDAN (İs.), Yağ çömleği (Genezin).
 YAĞLAĞA, YAĞLA (Çankırı), Et tahtası. (S. D.).
 YAĞRIK (Binek - Mihallıçık - Eskişehir), Et tahtası (S. D. 1455).
 YAĞSIRÇASI (Seyitgazi-Eskişehir), Boynuzdan veya tenekeden yapılmış yağ kutusu (S. D.).
 YAĞTAVASI (Bursa), Yağ kızartmaya mahsus saplı tencere. (L. 85).
 YALIN KOLLU (Uncuboz-Manisa), Tek kulplu küçük testi. (S. D.).
 YALTAK (Ulubey-Ordu), Köpek yalağı. (S. D.).
 YALAK, Köpeğin su içtiği tas (Gaziantep).
 YAĞDIGAN (İs.), Yağ tavaşı (Kırca ?Bolvadin - Afyon") (Bak: Tıgan).
 YAMAÇE (İs.), Yağ kabı (Tire ?İzmir") (Bak: Yamak, 1).
 YAMAĞ (İs.), Yağ eritilen kap, tava (Kars).
 YAMAK (İs.), 1. İçinde yağ eritilen bakır kap, yağ tavaşı (Cimin, Tercan, Erzincan; Erzurum ve dolayı; Alucra, Şebinkarahisar ?Giresun?; Gümüşane; Ağrakos ?Suşehri-Sivas?; Çanakkale İMuh.İ.) ? 2. Bakır güğüm (Kemaliye ?Malatya?) ? 3. İbrik (Divriği ?Sivas") ? 4. Yağı kabından çıkarmaya yarıyan uzun saplı küçük derin tas (Yenişehir ?Bursa?).
 YANLIK (İs.), Peynir, yağ ve yoğurt koy-mıya mahsus tulum (Bohçalar ?Antalya?; İri-ağaç ?Malatya?; Zile "Develi? Zencidere ?Kayseri?) ? 2. Davar derisinden yapılan yayık (Kiremitli ?Ceyhan-Seyhan?; Hartlap ?Maraş?; Elbaşı ?Bünyan-Kayseri?; Bornova, Kemalpaşa köyleri ?İzmir?; İsparta).
 YAPICAK (Ünye-Ordu), Yapacak (Şebinkarahisar-Giresun), Hamur tahtası. (S. D.).
 YAPILIK (Silivri-İstanbul), Ekmek ve yemek pişirilen ocak. (S. D.).
 YARI (İs.), Yağ veya yoğurt çömlerinin ağızına bağlanan deri, meşin (Konya).
 YARIMLIK (Ünye-Ordu), Çömlek (S. D.).
 YASDIGAÇ (Kuşunlu - Çankırı, Sinop), Yastı ağaç (Edirne), Yastaaç (Çandarlı-Berga-ma), Yassaç (Bursa çev.), Yaslağaç (Bilecik), Yaslı ağaç (Bafra-Samsun, Araç-Kastamonu), Yaslaağ (Kastamou, Gündül-Ayaş, Etimesğüt- Ankara), Yaslağaç (Kastamonu, Ayaş, Kalecik, Safranbolu, Zonguldak, Sinop, Samsun), Yasdıgeç (Milis, Muğla-Acıpayam), Yastıgeç (Aydın, Kuşadası-İzmir, Denizli, Ahiköy, Muğla), Yas-tıkaç (Batı Anadolu köyleri), Yastıkaz (Erzincan), Yastımağaç (Denizli ve dolayı), Hamur tahtası. (S. D.).
 YASMAN (İzmir \Muh.İ.), Altı geniş, üstü dar ağaçtan su kabı, çam bardak. (S. D.).
 YASSI KÜFE (Bursa), (Bak: Küfe). (L. 104).
 YATIRCAK (İstanbul \Muh.İ.), Ocak demiri. (S. D.).
 YATIK (İs.), 1. Bir kısmı, bilinen testi şeklinde fakat dışı düz veya köşeli olarak tek kulplu ve emzikli, bir kısmı da matra biçiminde yassı ve yuvarlak olup ekseriya iki emzikli olmak üzere çam veya ardıc ağaçlarından yapılan ve elde, omuzda kolayca taşınabilen su kabı (Gerede, Mangırlar, Bolu; Cide ?Kastamonu"; Ayancık, Boyabat, Sinop; Papasköyü ?Samsun?; Keskin, Ankara; İsmetpaşa, Halanta ?Sivrihisar-Eskişehir?; Adapazarı ve köyleri ?Kocaeli"; Çeltikçi ?Orhangazi"; M. Kemalpaşa ?Bursa?; Göbel, Kocabergos, Erdek, Bandırma, Dursun-bey ?Balıkesir?; Kumarlar, Bayramiç Kepez, Gelibolu, Okçular ?Biga - Çanakkale?; Başköy, İlegöp ?Uluborlu?; Akçaşar, Barla ?Eğirdir?; Gücüllu ?Yalvaç-İsparta?; Dişli ?Bolvadin-Af-yon?; Honaz ?Denizli?; Antalya; Kuşunlu, Göl pazarı, Pazarcık ?Bozüyük-Bilecik"; Kolukı-sa, Kadınhanı, Osmaniye ?İlgın"; Karasmık, Dereköy, Konya; Germeyan ?Çorlu", Kızılpınar ?Tekirdağ?; Çifteler köyü (?), Buca ?İzmir \Muh.İ."; Ayayorgi, Mahmutbey, Soğanlık ?Kar-tal-İstanbul, \Muh.İ.) (Bak: Bukla, boduç, senek) ? 2. Kapaklı veya kapaksız buğday anbarı (Alucra köyleri, Şebinkarahisar, Kayadibi, Giresun; Ulubey ?Ordu?) ? 3. İnce söğüt dallarından örülen geniş ağızlı ve boyu kısa sepet (Develi, Kayseri; Etimesğüt ?Ankara?) ? 4. Kese kâğıdı (Buca ?İzmir \Muh.İ.).
 YEDEK, Ekmekçilerin fırın içinde odunları çatmak için kullandıkları demir uçlu uzun bir âlet (Beypazarı, Ankara), Cezve (Köşker-Kır-şehir, Çivril), İbrik, güğüm (Beypazarı), Testi (Bereketli-Davas), Süzgeçsiz çaydanlık (Ankara), Su içilen toprak kap, masrapa (Denizli) (S. D.).
 YELECE (İs.), Su testisi (Ahmetbey köyü ?Bursa?).
 YEMEK MAHFAZASI (İstanbul), İşlenmiş süslü deriden yemekleri örterek nakle yarı-yan çanta. Muhasipzade Celâl. (E.).
 YEMEK TAHTASI (Kültepe - Kayseri), Kısa ayaklı, değirmi tahtadan yapılmış ve portatif masa ve sini vazifesini gören aygıt. (L.).
 YEMETE (İs.), Ufak su testisi (Akşehir "Konya").
 YİMETE (Akşehir-Konya), Küçük testi. (S. D.) (Bak: Yemete).
 YINÇ (Harput-Elâzığ), Bakır leğen. (S. D.).
 YOK ("S.), i. Bulaşık, bulaşık kap (Ordu; Yerkuzlu ?Erbaa - Tokat") ? 2. Koku, leke: Bu kapta pekmez yoku var (Sinop).
 YUCAN (İnönü - Söğüt - Bilecik), Tekne. (S. D.).
 YUMURTA SAHANI, (Çivril), İçinde yağda yumurta kırılarak pişirilen sahan. (L.).
 YUVACA (Develi - Kayseri), Ufak tencere. (S. D.).
 YUVAL (İs.), Bir tabaklık yemeğe mahsus tencere (Maraş).

ZAGRAK, Bakırdan kazan şeklinde yağ kabı (Şiran - Gümüşane), Altı okka zahire alan ölçek (Gazipaşa - Alanya) (S. D.).

ZAHAVEL (Gümüşane), Çalı süpürgesi. (S. D.).

ZAP, Küp (Erzurum, Erzincan), içine ateş konulup tandır altına konulan toprak kap (Gümüşane). (S. D.).

ZENEN (İs.), Küçük çömlek: Yoğurt zene-nini kırdım (Sazlı [?]Ayvacık-Çanakkale").

ZENEK (İs.), Ağaçtan yapılmış emzikli testi (Burdur) (Bak: Senek).

ZİMİ (İs.), Tepsi: Şu zimide bir kadayıf yapalım (Kıbrısçık [?]Bolu?).

ZÜZA (İs.), Bir çeşit rakı şişesi (Lorikas [?]Gümüşane?).